



## MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI ÖZEL YETENEK SINAVLARINDA ALAN VE YERLEŞTİRME PUANLARININ KARŞILAŞTIRILMASI<sup>1</sup>

(İnönü Üniversitesi Örneği)

*Doç.Dr. Hasan ARAPKİRLİOĞLU*  
İnönü Üniversitesi, Türkiye  
hasanjazz@hotmail.com

*Bil. Uzm. Kübra Dilek TANKIZ*  
Müzik Öğretmeni, Türkiye  
dtankiz@hotmail.com

### ÖZET

Bu araştırmanın amacı; İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği Programına başvuran adayların, müziksel işitme-yazma, müziksel söyleme ve müziksel çalma puanları ile yerleştirme puanları arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Araştırma 2010-2011 Eğitim Öğretim yılı özel yetenek sınavına başvuran 387 adayla gerçekleştirilmiştir. Müziksel çalma alanı puanları ve müziksel söyleme alanı puanları arasındaki ilişkilerde ve bağımsız değişkenlere göre anlamlı farklılık testlerinde, veri grubu olarak sadece ikinci aşamaya kalan (N=65) adaylar üzerinden istatistiksel bulgular verilmiştir. Puanlar normal dağılımdan aşırı sapma göstermedikleri için, dört puan türü arasındaki ilişkilerde; parametrik bir test olan ve ilişkisel incelemelerde kullanılan Pearson Korelasyon Katsayısı (r) kullanılmıştır. Özel yetenek sınavında, AOBP ve YGS puanı dışında yerleştirmeye esas olan puan türleri arasında en yüksek aritmetik ortalamasının müziksel çalma alanında olduğu saptanmış, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleriyle müziksel söyleme alanı puanlarının, müziksel çalma alanı puanlarına yakın olduğu tespit edilmiştir. Çalışmanın sonucunda alan uzmanlarınca alışlagelmiş bir yargı olan, özel yetenek sınavlarında yerleştirmeye esas olan puan türlerinden, müziksel işitme-yazma alanının yetenek sınavlarının en önemli kısmına sahip olduğu düşüncesi, İnönü Üniversitesi örneğiyle sanılanın aksine çalgı alanı puanlarının önemini ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle, birinci aşama sınavını geçemeyen bazı adayların ikinci aşama sınavında daha yüksek puan toplayabileceği göz ardı edilmemelidir. Ölçmenin geçerlik ve güvenilirliğinin artırılması bakımından, ikinci sınava alınacak adayların sayılarının artırılması ya da belirlenecek bir taban puana göre alınmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

**Anahtar Sözcükler:** Müzik yetenek sınavları, Yetenek sınavları, Müzik alan puanları, Yerleştirme puanları

### GİRİŞ

Yetenek herhangi bir davranışı, bilgi veya beceriyi öğrenebilme gücüdür. Bu güç doğuştan sahip olunan gizilgücün yani kapasitenin çevreyle etkileşim, eğitim sonucu işlenmiş ve yeni öğrenmeler için hazır hale getirilmiş kısmıdır. Bu anlamda yetenek bir kimsenin belli bir yaşa kadar kapasitesini kullanarak geliştirdiği zihinsel, duyuşsal veya psiko-motor beceri olup, daha sonra kişinin göreceği eğitimden ne ölçüde yararlanabileceği hakkında bir tahminde bulunmamıza yardımcı ipuçları sayılabilir. Bir

<sup>1</sup> Bu araştırma, Mayıs 2011’ de İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde tamamlanan “Müzik Öğretmenliği Programı özel Yetenek Sınavlarına Başvuran Adayların Başarı Durumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinin bir bölümünden hareketle oluşturulmuştur.





kişinin yeteneği o kişi bir eğitim programına alınacağı zaman gündeme gelen bir özelliğidir (Kuzgun, 2003,23).

Müzik yeteneği kavramı hakkında çeşitli yaklaşımlar vardır. Geliştirdiği test ile müzik yetenek testleri alanında bir öncü olan Seashore (1915) müzik yeteneğini; çok küçük bir kısmı geliştirilebilecek ya da asla geliştirilemeyecek, doğanın bir hediyesi olarak görmektedir. Yine müzik yetenek testleri alanında standartlaştırılmış birçok çalışması olan ve çağdaş dönem müzik eğitimcilerinden Gordon (1979-1986:3) müziksel yeteneği; doğumdan belki de anne karnından, dokuz yaşına kadar gelişim süreci devam eden müziksel öğrenme kapasitesi şeklinde tanımlamış, müziksel yeteneğin eğitim ve diğer çevresel faktörler ile belli bir yaşa kadar gelişebileceğini belirtmiştir.

Müzik bağlamında kapasite, yetenek, yatkınlık, beceri, başarı gibi terimler birbirleriyle iç içedir. Bu kavramların İngilizce karşılıkları olan aptitude, ability, talent, skill, achievement gibi kavramlardan özellikle ability ve aptitude arasında oldukça benzerlik vardır. Dünya’da kullanılan standartlaştırılmış birçok testte ability ve talent kelimelerinin yanı sıra, aptitude terimi de kullanılmaktadır. Üç kelimenin anlamı da yetenek, yatkınlık şeklindedir (Atalay, 1999). Boyle ve Radocy (2003:384-385) özelden genele bir şekilde konu ile ilgili terimlerin birbirlerini kapsama alanlarını; kapasite (capacity), aptitude (yetenek-yatkınlık), ability (yetenek-yatkınlık), achievement (başarı) olarak belirleyip, müziksel yeteneğin varlığı için gerekli bilgi, beceri ve yaşantıya ihtiyaç olmadığını belirtmişlerdir. Müziksel yeteneği, Uçan (2005:17) “müzikal olma”, Tarman (2002:15) ise “müziksel işitme-ayırma, müziksel okuma-yazma ve müziksel söyleme-çalma becerilerinden bir ya da birkaçına ilişkin devinisel, duyuşsal ve bilişsel davranışlar bütünü” olarak tanımlamaktadırlar. Ayrıca Uçan (2005:18) müziksel yeteneği; algılayıcı müziksel yetenek, seslendirici/yorumlayıcı müziksel yetenek ve yaratıcı müziksel yetenek olmak üzere üç ana başlıkta incelemiştir.

Müzik yeteneği sonucunda beceri gelişmekte ve bu süreç müziksel başarı düzeyini belirlemektedir. Müziksel başarı, müziksel yeteneğin de etkisiyle, müziksel bir davranışın istendik düzeye ne seviyede ulaştığı ile ilgilidir. Müziksel başarı, müziksel yeteneğin aksine, ön bilgi gerektirmektedir. Gerek müziksel yeteneğin gerekse müziksel başarının ölçülmesi amacı ile dünyada standartlaştırılmış testler uygulanmaktadır. Bu amaçla Kwalwasser (1927), müzik testlerini iki ana başlıkta incelemiştir:

- Müziksel Yetenek Testleri; duyuşsal testler, duyarlık-hissetme testleri, motor (devimsel) testler
- Müziksel Başarı Testleri; müziksel bilgi testleri, müziksel beğeni testleri, müziksel performans testleri

Colwell (1970) müzik bağlamında yatkınlık, yetenek, beceri, bilgi, başarı vb. alanların düzeyini belirlemek için geliştirilmiş testleri iki ana başlıkta sınıflandırmıştır:

- Müziksel Yetenek Testleri; ses kaydı içeren müziksel yetenek testleri, piyano veya başka bir çalgı içeren müzik yetenek testleri,
- Müziksel Başarı Testleri; Ses kaydı içeren müziksel başarı testleri, piyano veya başka bir çalgı içeren müziksel başarı testleri





Boyle ve Radocy (1987) ise müzik testlerini, müziksel yetenek testleri, müziksel başarı testleri, müziksel performans testleri, müziksel tutum ve diğer duygusal değişkenler testleri olmak üzere dört ana türe ayırmışlardır:

Atak Yayla(2003) bu konuda Türkiye’de yapılmış az sayıdaki çalışmalardan biri olan doktora tezinde, müzik testlerini üç ana başlıkta sınıflandırmıştır.

- Müziksel Yetenek veya Kapasite Testleri; genel müziksel yetenek testleri, çalgı yetenek testleri.
- Müzik Becerisi-Başarısı Testleri; müziksel bilgi düzeyi testleri, performans başarısı testleri, tanılayıcı testler.

Türkiye’de müzik eğitimi veren kurum ve kuruluşlar, verilen eğitimin amaçları doğrultusunda farklılıklar göstermektedir. Örgün, yaygın ve mesleki olmak üzere her kademedede müzik eğitimi verilmekle birlikte özellikle mesleki müzik eğitimi alanında özel yetenek sınavları ile öğrenci alımı yapılmaktadır. Konservatuvarlar, Güzel Sanatlar Fakülteleri (müzikoloji, müzik teknolojileri vb.) ve Eğitim Fakülteleri (müzik öğretmenliği programları), yetenek sınavı ile öğrenci alan kurumlar olarak sıralanabilir. Ayrıca ortaöğretim kademesinde eğitim veren Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri de müzik alanında özel yetenek sınavı ile öğrenci almaktadırlar. İlgili kurumların müzik alanındaki programlarında verilen mesleki eğitimin amacı; müzik eğitimcisi, müzik araştırmacısı, müzik performansı gösteren sanatçılar, diğer bir anlatımla icracılar yetiştirmek ve bu bireyleri ülkemizin eğitim-sanat hayatına kazandırmaktır. Öte yandan bu programlarda yapılan özel yetenek sınavları, kurumların amaçlarına ve alt testlerin düzeylerine göre farklılık taşısa da, temel yapıda benzerlik göstermektedirler. Örneğin; müziksel işitme, müziksel çalma ve müziksel söyleme alanları her kurumda, özel yetenek sınavlarının temelini oluşturmaktadır. Bu alanlara müziksel yazma ve müziksel okuma alanları da eklenebilir.

Müzik öğretmenliği programları seçme sınavları genellikle yaz aylarında, ilgili kurumlar tarafından önceden belirlenen ve ilan edilen tarihlerde yapılmaktadır. Çoğu zaman bu sınavlar günlerce sürmektedir. Sınavlar, gerekli materyallerin bulunduğu güvenli ortamlarda yapılır. Alt testlerde aynı ya da benzer, yakın güçlükte olduğu varsayılan sorular sorulduğu için, adayların soruları dinleme ihtimaline karşı bu sınavlar gizlilik içerisinde, titizlikle yapılır. Bu amaçla tek soru grubu yerine, birkaç soru grubunun hazırlandığı uygulamalarda vardır (Atak Yayla, 2003:17).

Ülkemizde ÖSYM’nin (2010) belirlediği puan hesaplama yöntemine göre Müzik Öğretmenliği Programlarına öğrenci alınmaktadır. Bu sınavların tek aşamalı, iki aşamalı ve ikiden fazla aşamada yapıldığı uygulamaların görülmesinin yanı sıra; genellikle sınavların iki aşamada yapıldığı uygulamalar tercih edilmektedir. Sınavlar genellikle müziksel işitme-okuma-yazma, müziksel çalma ve müziksel söyleme boyutlarından oluşmaktadır. Bu alanların yanı sıra sözlü ifade gücü sınavları ve yazılı bilgi sınavları kapsamında uygulamalar da yapılmıştır.

1994-1995, 1995-1996 ve 1996-1997 yıllarında, bazı müzik öğretmeni yetiştiren kurumlara öğrenci alımı; “Merkezi Özel Yetenek Sınavı (MÖZYES)” ile ÖSYM merkezli bir biçimde yürütülmüştür (Atak Yayla, 2003:27-28; Efe, 2006:15).





İnönü Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Programı Yetenek Sınavı Kılavuzu (2010) ile belirtilen iki aşamalı sınavların değerlendirilmesine ilişkin puan yüzdeleri şu şekilde belirtilmiştir:

- Her iki aşamada da değerlendirmeler 100 tam puan üzerinden yapılır.
- Birinci Aşama sınavı adayların müziksel işitme yetenek düzeylerini saptamak için yapılır.
- İkinci Aşama Sınavı'na girmeye hak kazanan adayların puanları, ikinci aşama sınavına % 50 olarak katkıda bulunur.
- İkinci aşama sınavı; adayın çalgı çalma ile sesini kullanma yeteneklerinin ölçülmesini kapsar. Çalgı çalma yeteneği % 25, sesini kullanma yeteneği % 25 üzerinden ölçülür.

**Tablo 1. Birinci ve İkinci Aşama Sınavlarının Puanlama Tablosu**

BİRİNCİ AŞAMA SINAVI	
Alt Boyutlar	Puanlar
Dikte	30 Puan
İki Ses	2 Adet x 2 = 4 Puan
Üç Ses	2 Adet x 3 = 6 Puan
Dört Ses	2 Adet x 5 = 10 Puan
Ezgi	2 Adet x 20 = 40 Puan
Tartım	1 Adet x 10 = 10 Puan
Toplam	100 Puan

İKİNCİ AŞAMA SINAVI	
Alt Boyutlar	Yüzde Ağırlıkları
Birinci Aşama Sınavı	% 50
Müziksel Söyleme	% 25
Müziksel Çalma	% 25
Toplam	%100

“Her organizasyon, geçmiş başarılarından ve tecrübelerden gelecek için daha iyiye yönelmede bilgi üretmeli ve ürettiği bu bilgiyi de kullanmalıdır (Cafoğlu, 1996 :47).” Her türlü yüksek öğretim kurumu ya da daha da indirgenerek alan eğitimi programlarında yapılacak sosyo-demografik çalışmalar öğrenci durumlarının belirlenmesinde, kurumun görev ve vizyonunun oluşturulmasında, ders içi-ders dışı etkinliklerde, eğitim-öğretim kalitesinin artırılmasında önemli rol oynayacaktır.

Bu nedenle yetenek sınavlarında alınan puanların saptanması açısından araştırmanın problem cümlesi şu şekilde oluşturulmuştur; Özel yetenek sınavlarına başvuran adayların sınavda elde ettikleri alan puanları ile yerleştirme puanları arasındaki ilişkiler ne düzeydedir?



## YÖNTEM

Araştırma betimsel nitelik taşımaktadır. Araştırmanın evrenini 2010–2011 yılı İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı Özel Yetenek Sınavına giren adaylar oluşturmaktadır. Araştırma evrenine ulaşma gücünün olmadığı dikkate alınarak örneklem alma yoluna gidilmemiş, çalışma evreni üzerinden araştırma yürütülmüştür. Böylece çalışma evrenini ilgili üniversitenin özel yetenek sınavına giren 387 aday oluşturmaktadır. Araştırma, 2010–2011 eğitim-öğretim yılı ve aynı yıl İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı Özel Yetenek Sınavına giren adaylar ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmada verilere, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığından ilgili izinler alınarak ulaşılmıştır. Verilerin toplanması süreci, iki aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşama; “Kişisel Bilgi Formu” oluşturulması ve bu formun adaylara uygulanması aşamasıdır. İkinci aşama ise; adayların sınavda aldıkları puanlara, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığı’nın ilgili biriminden ulaştırılmasıdır (Kılavuz, 2010).

İlişkisel tarama modelinin kullanıldığı (Karasar, 1995: 81) çalışmada, veriler öncelikle puanların normal dağılım eğrilerine bakılarak şekilsel olarak incelenmiştir. İkinci aşamada verilerin çarpıklık (Skewness) ve basıklık (Kurtosis) değerlerine de bakılarak Kolmogorov-Smirnov testi sonuçları incelenmiştir. Normal dağılım eğrilerinde aşırı bir çarpıklık olmadığı belirlenmiştir. Bu testin uygulanması, “verilerin grup büyüklüğünün 50’den fazla olması durumunda yapılan yöntemlerden biridir (Büyüköztürk, 2007:42).” Puanların dağılımının normallikten aşırı sapma gösterip göstermediğine bakılmış, dört puan türünün Kolmogorov-Smirnov testi sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

**Tablo.2 Puanların çarpıklık-basıklık Değerleri ve Kolmogorov-Smirnov Testi Anlamlılık Düzeyi Sonuçları**

	N	Çarpıklık	Basıklık	Kolmogorov-Smirnov (K-S) p
Müziksel İşitme-Yazma Alanı P.	387	.361	-.629	.000
Müziksel İşitme-Yazma Alanı P.*	65	.977	.510	.001
Yerleştirme Puanları	387	1.336	1.446	.000
Yerleştirme Puanları*	65	.104	.288	.200
Müziksel Çalma Alanı P.	65	.257	-1.184	.022
Müziksel Söyleme Alanı P.	65	.473	-.498	.065

\*Sadece ikinci aşama sınavına giren adayların puanları

Tablo 2’deki Kolmogorov-Smirnov testi anlamlılık düzeyi sonuçları incelendiğinde, adayların müziksel söyleme alanı puanları ( $p > .05$ ) ve ikinci aşama sınavına giren adayların yerleştirme puanları ( $p > .05$ ) dışındaki puan türlerinin normal dağılım göstermedikleri belirlenmiştir. Bu aşamadan sonra çalışmada kullanılan tüm puanların çarpıklık değerlerine bakılmıştır. Herhangi bir veri grubunda çarpıklık değerinin +1, -1 aralığında olmasının normal dağılım için kabul edilebilir düzeyde olmasının yanı sıra, bu değerlerin +2, -2 aralığında olması da genellikle kabul edilebilir bir

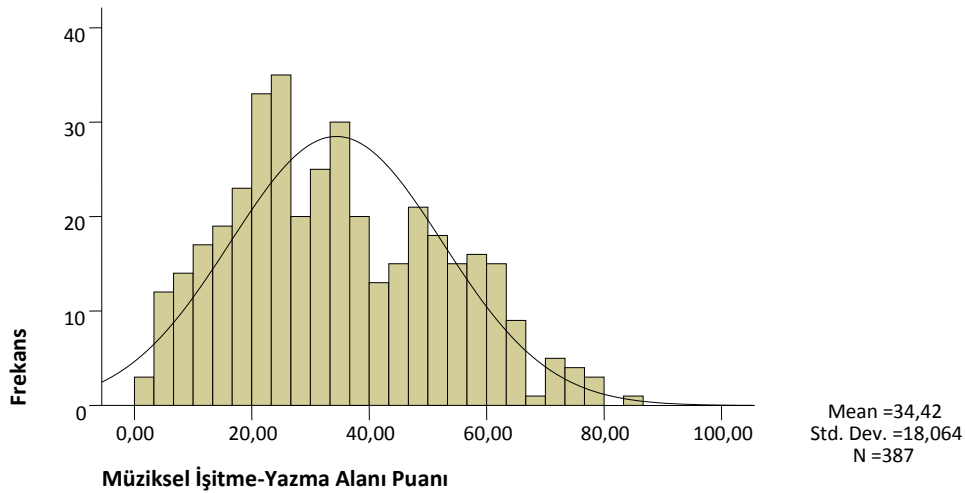
durum olarak görülmektedir (Cooper Cutting, 2010). Buradan hareketle, çarpıklık katsayılarına bakıldığında, bütün değerlerin +2, -2 aralığında olduğu ve puanların dağılımında aşırı bir sapma olmadığı görülmektedir.

Puanların normal dağılım durumları incelendikten sonra, aritmetik ortalamaları, standart sapmaları bulunup, histogramlar aracılığı ile görselleştirilmiştir. Müziksel çalma alanı puanları ve müziksel söyleme alanı puanları sadece ikinci aşamaya kalan adaylarda olduğu için, puanlar arası ilişkilerde ve bağımsız değişkenlere göre anlamlı farklılık testlerinde, veri grubu olarak sadece ikinci aşamaya kalan (N=65) adaylar üzerinden istatistiksel işlemler yapılmıştır. “Puanlar normal dağılımdan aşırı sapma göstermedikleri için, dört puan türü arasındaki ilişkilerde; parametrik bir test olan ve ilişkiyi incelemelerde kullanılan Pearson Korelasyon Katsayısı (r) kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2007:31).”

## BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın problemine ilişkin bulgular üç ana başlık altında incelenmiştir.

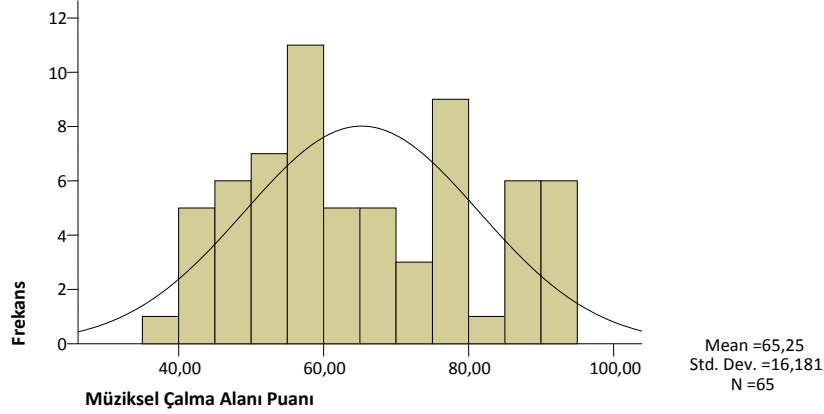
**1-Alanlarına Göre Puanların Genel Dağılımları:** Bu bölümde, alan puanlarının aritmetik ortalamaları, standart sapmaları, en yüksek ve düşük değerleri tespit edilmiştir. Bu amaç doğrultusunda bulgular, histogram grafikleri kullanılarak görselleştirilmiştir. Özel yetenek sınavına giren 387 adayın müziksel işitme-yazma alanı puanlarının dağılımı Grafik 1’de yer almaktadır.



**Grafik 1.** Müziksel İşitme-Yazma Alan Puanları Histogramu

Grafik 1 incelendiğinde, aritmetik ortalama ( $\bar{x}$ ) 34.42 ve standart sapma (ss) 18.06 değerleriyle, alınabilecek en yüksek puanın 100.00 olduğu düşünüldüğünde, müziksel işitme-yazma alanı puanlarının düşük olduğu görülmektedir. Bu alanda en yüksek puanın 84.00, en düşük puanın ise .00 olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca normal dağılım eğrisine bakıldığında, dikkati çeken bariz bir çarpıklık olmadığı görülmektedir.

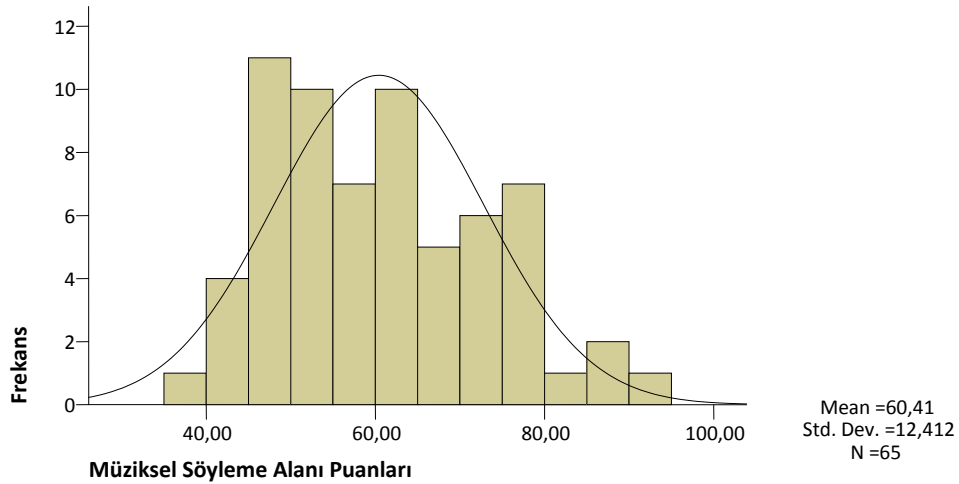
Sadece ikinci aşama sınavına girmeye hak kazanan 65 adayın müziksel çalma alanı puanları vardır. Bu puanların dağılımı Grafik 2’de yer almaktadır.



**Grafik 2.** Müziksel Çalma Alan Puanları Histogramı

Adayların müziksel çalma alanı puanları; 39.00 (alınan en düşük puan) ile 94.00 (alınan en yüksek puan) puanları arasında değişmekte olup, bu puanların aritmetik ortalaması ( $\bar{x}$ ) 65.25 ve standart sapması (ss) 16.18 olarak belirlenmiştir. Aritmetik ortalamaya bakıldığında, bu alandaki puanların düşük olmadığı söylenebilir. Ayrıca normal dağılım eğrisinde görüldüğü gibi, aşırı bir çarpıklık olmadığı gözlemlenmektedir.

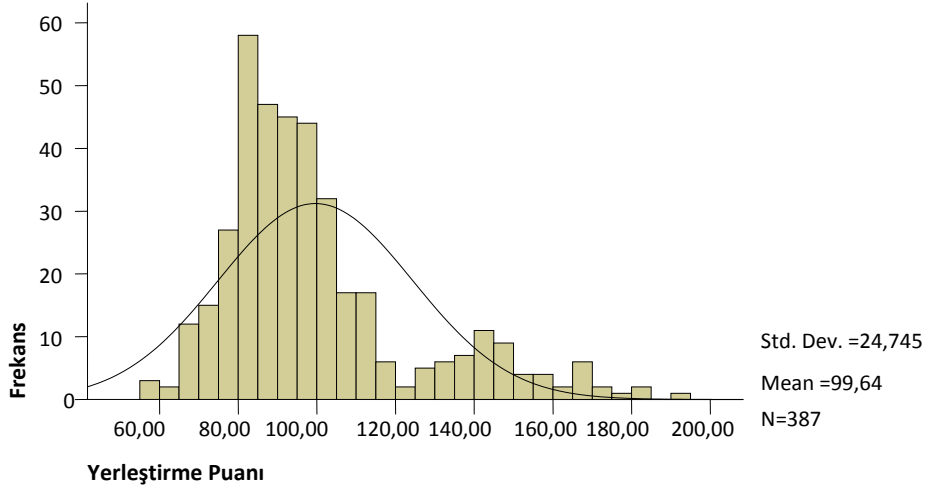
Müziksel çalma alanı puanlarında olduğu gibi, sadece ikinci aşama sınavına girmeye hak kazanan 65 adayın müziksel söyleme alanı puanları vardır. Bu puanların dağılımı Grafik 3’de yer almaktadır.



**Grafik 3.** Müziksel Söyleme Alan Puanları Histogramı

Grafik 3’e bakıldığında, aritmetik ortalama ( $\bar{x}$ ) 60.41 ve standart sapma (ss) 12.41 değerleriyle, müziksel söyleme alanı puanlarının düşük olmadığı görülmektedir. İkinci aşama sınavının bu alanında alınan en yüksek puanın 92.00, en düşük puanın ise 39.00 olduğu saptanmıştır. Ayrıca normal dağılım eğrisine bakıldığında, dikkati çeken biriz

bir çarpıklık olmadığı gözlenmektedir. 387 adayın yerleştirme puanlarının dağılımı Grafik 4'te yer almaktadır.



Grafik 4. Yerleştirme Puanları Histogramı

Özel yetenek sınavına giren 387 adayın yerleştirme puanları; 58.03 (alınan en düşük puan) ve 190.24 (alınan en yüksek puan) puanları arasında değişmektedir ve bu puanların aritmetik ortalamasının ( $\bar{x}$ ) 99.64, standart sapmasının (ss) ise 24.75 olduğu görülmektedir. Ayrıca normal dağılım eğrisine bakıldığında, dağılımın biraz sağa çarpık olduğu ve dikkati çeken bariz bir çarpıklık olmadığı gözlenmektedir. Sınavı asil olarak kazanan son adayın puanının 145.54 olduğu düşünüldüğünde, adayların yerleştirme puanlarının yüksek olmadığı ve kazanan adaylar ile kazanamayan adaylar arasında önemli derecede puan farklarının olduğu söylenebilir. Bu durumun; ikinci aşama sınavı kontenjanının 60 kişi olmasından (5 aday aynı puanı aldıklarından dolayı kontenjan 65 kişiye yükselmiştir) ve ilk aşama sınavında başarısız olan adayların ikinci aşama sınavına girememeleri sonucunda, müziksel çalma alanı puanı ve müziksel söyleme alanı puanlarının olmamasından kaynaklandığı düşünülebilir.

AOBP ve YGS puanı dışındaki yerleştirme puanını oluşturan puan türlerine ait üç histogram (müziksel işitme-yazma alanı, müziksel söyleme alanı, müziksel çalma alanı), aritmetik ortalamalarına bakılarak karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Müziksel çalma alanı puanları ( $\bar{x}=65.25$ ) ile müziksel söyleme alanı puanlarının ( $\bar{x}=60.41$ ) birbirine yakın olduğu ve müziksel işitme-yazma alanı puanlarının ( $\bar{x}=34.42$ ) daha düşük olduğu belirlenmiştir. Bu durumun müziksel çalma alanı ve müziksel söyleme alanı puanlarının sadece ikinci aşamaya giren adaylarda olmasından ve ikinci aşama sınavına giren bu adayların; müziksel işitme-yazma alanı puanlarının çoğunu oluşturan ve birinci aşama sınavında elenen adaylardan doğal olarak daha başarılı olmalarından kaynaklandığı düşünülebilir. Ayrıca dört puan türüne ait histogramlardaki normal dağılım eğrilerine bakıldığında, aşırı bir çarpıklık olmadığı gözlemlenmektedir.





**2-Alan Puanlarının Birbirleri Arasındaki İlişkiler:** Bu bölümde, müziksel işitme-yazma alanı puanları, müziksel çalma alanı puanları ve müziksel söyleme alanı puanları arasındaki korelasyon incelenmiştir. Özel yetenek sınavında müziksel çalma alanı sınavı ikinci aşamada yer almaktadır. Sadece ikinci aşama sınavına girmeye hak kazanan 65 adayın müziksel çalma alanı puanları ve müziksel söyleme alanı puanları vardır. Bundan dolayı sınavın müzik alanına yönelik bu puanların birbirleri arasındaki ilişki durumu 65 aday kapsamında incelenmiştir. Bu amaç doğrultusunda analiz işlemleri için, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Tekniği (r) kullanılmıştır.

Adayların müziksel işitme-yazma alanı puanları ile müziksel çalma alanı puanları arasındaki ilişki Tablo 3 'te yer almaktadır.

**Tablo 3. Müziksel İşitme-Yazma Alanı Puanları ile Müziksel Çalma Alanı Puanları Arasındaki İlişki**

	Müziksel İşitme-Yazma	Müziksel Çalma	p
Müziksel İşitme-Yazma Müziksel Çalma	.12	.12	.34
N	65	65	
$\bar{X}$	63.12	65.24	
ss	7.12	16.18	

Tablo 3 incelendiğinde özel yetenek sınavında ikinci aşamaya kalan 65 adayın, müziksel işitme-yazma alanı puanları ( $\bar{x}$ =63.12) ile müziksel çalma alanı puanları ( $\bar{x}$ =65.24) arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir ( $r=.12$ ,  $p>.05$ ).

Adayların müziksel işitme-yazma alanı puanları ile müziksel söyleme alanı puanları arasındaki ilişki Tablo 4'te yer almaktadır.

**Tablo 4. Müziksel İşitme-Yazma Alanı Puanları ile Müziksel Söyleme Alanı Puanları Arasındaki İlişki**

	Müziksel İşitme-Yazma	Müziksel Söyleme	p
Müziksel İşitme-Yazma Müziksel Söyleme	-.15	-.15	.227
N	65	65	
$\bar{X}$	63.12	60.41	
ss	7.12	12.41	

Tablo 4 incelendiğinde özel yetenek sınavında ikinci aşamaya kalan 65 adayın müziksel işitme-yazma alanı puanları ( $\bar{x}$ =63.12) ile müziksel söyleme alanı puanları ( $\bar{x}$ =60.41) arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir.

Adayların müziksel çalma alanı puanları ile müziksel söyleme alanı puanları arasındaki ilişki Tablo 5'te yer almaktadır.





**Tablo 5. Müziksel Çalma Alanı Puanları ile Müziksel Söyleme Alanı Puanları Arasındaki İlişki**

	Müziksel Çalma	Müziksel Söyleme	p
Müziksel Çalma Müziksel Söyleme	.73	.73	.000
N	65	65	
$\bar{X}$	65.24	60.41	
ss	16.18	12.41	

Tablo 5 incelendiğinde ikinci aşama sınavına girmeye hak kazanan 65 adayın, müziksel çalma alanı puanları ( $\bar{x}$ =65.24) ile müziksel söyleme alanı puanları ( $\bar{x}$ =60.41) arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir ( $r$ =.73,  $p$ <.01). Bu bağlamda müziksel çalma alanı puanları arttıkça, müziksel söyleme alanı puanlarının da arttığı söylenebilir. Determinasyon katsayısı dikkate alındığında ( $r^2$ =.53), adayların müziksel çalma alanı puanlarındaki toplam varyansın (değişkenliğin) %53'ünün müziksel söyleme alanı puanları ile açıklanabileceği ya da başka bir anlatımla müziksel söyleme alanı puanlarındaki toplam varyansın (değişkenliğin) %53'ünün müziksel çalma alanı puanları ile açıklanabileceği düşünülebilir. Müziksel çalma alanı puanları yüksekken, müziksel söyleme alanı puanlarının da yüksek, müziksel çalma alanı puanları düşükken, müziksel söyleme alanı puanlarının da düşük olduğu görülmektedir.

**3-Yerleştirme Puanları ile Diğer Alan Puanları Arasındaki İlişki:** Bu bölümde, yerleştirme puanları ile bu puanları oluşturan diğer alan sınavı puanları arasındaki korelasyon, diğer alan sınavı puan gruplarının ikili kombinasyonları üzerinden incelenmiştir. Özel yetenek sınavında müziksel çalma alanı ile müziksel söyleme sınavları ikinci aşamada yer almaktadır. Sadece ikinci aşama sınavına girmeye hak kazanan 65 adayın müziksel çalma alanı ve müziksel söyleme alanı puanları vardır. Bundan dolayı yerleştirme puanları ile müziksel çalma alanı ve müziksel söyleme alanı puanları arasında ilişki olup olmadığı 65 aday kapsamında incelenmiştir. Bu alt amaç doğrultusunda analiz işlemleri için, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Tekniği ( $r$ ) kullanılmıştır.

Adayların yerleştirme puanları ile müziksel işitme-yazma alanı puanları arasındaki ilişki Tablo 6'da yer almaktadır.

**Tablo 6. Yerleştirme Puanları ile Müziksel İşitme-Yazma Alanı Puanları Arasındaki İlişki**

	YP	Müziksel İşitme- Yazma	p
YP Müziksel İşitme-Yazma	.66	.66	.000
N	387	387	
$\bar{X}$	99.63	34.41	
ss	24.74	18.06	

Tablo 6 incelendiğinde adayların yerleştirme puanları ( $\bar{x}$ =99.63) ile müziksel işitme-yazma alanı puanları ( $\bar{x}$ =34.41) arasında orta düzeyde, pozitif yönde anlamlı bir





ilişkinin olduğu görülmektedir ( $r=.66$ ,  $p<.01$ ). Bu bağlamda müziksel işitme-yazma alanı puanları arttıkça, yerleştirme puanlarının da arttığı söylenebilir. Determinasyon katsayısı dikkate alındığında ( $r^2=.44$ ), adayların yerleştirme puanlarındaki toplam varyansın (değişkenliğin) %44'ünün müziksel işitme-yazma alanı puanlarıyla açıklanabileceği söylenebilir. Ayrıca müziksel söyleme ve müziksel çalma alanları puanlarında olduğu gibi yerleştirme puanları ile müziksel işitme-yazma alanı puanları arasındaki ilişki sadece ikinci aşama sınavı puanlarına bakılarak incelendiğinde, anlamlı ilişkinin  $r=.49$  düzeyinde olduğu saptanmıştır ( $p<.01$ ). İşitme-yazma alanı puanları yüksekken, yerleştirme puanlarının da yüksek, yerleştirme puanları düşükken, müziksel işitme-yazma alanı puanlarının da düşük olduğu görülmektedir.

Adayların yerleştirme puanları ile müziksel çalma alanı puanları arasındaki ilişki Tablo 7'de yer almaktadır.

**Tablo 7. Yerleştirme Puanları ile Müziksel Çalma Alanı Puanları Arasındaki İlişki**

	YP	Müziksel Çalma	p
YP	.62	.62	.000
Müziksel Çalma			
N	65	65	
$\bar{X}$	145.89	65.24	
ss	17.97	16.18	

Tablo 7 incelendiğinde, ikinci aşama sınavına girmeye hak kazanan adayların yerleştirme puanları ( $\bar{x}=145.89$ ) ile müziksel çalma alanı puanları ( $\bar{x}=65.24$ ) arasında orta düzeyde, pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir ( $r=.62$ ,  $p<.01$ ). Bu bağlamda müziksel çalma alanı puanları arttıkça, yerleştirme puanlarının da arttığı söylenebilir. Determinasyon katsayısı dikkate alındığında ( $r^2=.38$ ), adayların yerleştirme puanlarındaki toplam varyansın (değişkenliğin) %38'inin müziksel çalma alanı puanlarıyla açıklanabileceği söylenebilir. Çalma alanı puanları yüksekken yerleştirme puanlarının da yüksek, müziksel çalma alanı puanları düşükken, yerleştirme puanlarının da düşük olduğu görülmektedir.

Adayların yerleştirme puanları ile müziksel söyleme alanı puanları arasındaki ilişki Tablo 8'de yer almaktadır.

**Tablo 8. Yerleştirme Puanları ile Müziksel Söyleme Alanı Puanları Arasındaki İlişki**

	YP	Müziksel Söyleme	p
YP	.33	.33	.008
Müziksel Söyleme			
N	65	65	
$\bar{X}$	145.89	60.41	
Ss	17.97	12.41	

Tablo 8 incelendiğinde, ikinci aşama sınavına girmeye hak kazanan adayların yerleştirme puanları ( $\bar{x}=145.89$ ) ile müziksel söyleme alanı puanları ( $\bar{x}=60.41$ ) arasında müziksel işitme-yazma alanı puanları ve çalma alanı puanlarına göre, daha düşük düzeyde, pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir ( $r=.33$ ,  $p<.01$ ). Bu bağlamda müziksel söyleme alanı puanları arttıkça, yerleştirme puanlarının da arttığı





söylenbilir. Determinasyon katsayısı dikkate alındığında ( $r^2=.10$ ), adayların yerleştirme puanlarındaki toplam varyansın (değişkenliğin) %10'unun müziksel söyleme alanı puanlarıyla açıklanabileceği söylenebilir. Müziksel söyleme alanı puanları yüksekken, yerleştirme puanlarının da yüksek, yerleştirme puanları düşükken, müziksel söyleme alanı puanlarının da düşük olduğu görülmektedir.

## SONUÇ VE ÖNERİLER

Puanların dağılım eğrilerine bakıldığında, aşırı derecede bir çarpıklık olmadığı bulunmuştur. Özel yetenek sınavında, AOBP ve YGS puanı dışında yerleştirmeye esas olan puan türleri arasında en yüksek aritmetik ortalamanın müziksel çalma alanında olduğu saptanmıştır. Söyleme alanı puanlarının, müziksel çalma alanı puanlarına yakın olduğu tespit edilmiştir. Müziksel işitme yazma alanı puanlarına göre, müziksel çalma alanı ve müziksel söyleme alanı puanlarının daha yüksek olması, bu iki puan türünün sadece ikinci aşama sınavına girmeye hak kazanan adaylarda olması ile açıklanabilir. Bu adaylar sonuç olarak ilk aşama sınavında daha başarılı olup, diğer adayları elemişlerdir. Bu sebeple böyle bir sonucun ortaya çıkması doğaldır.

Sınavı kazanan son adayın, yani 30. adayın yerleştirme puanı ile yerleştirme puanlarındaki aritmetik ortalama göz önüne alındığında, puanlar arasında önemli derecede fark olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Müziksel işitme-yazma alanı puanları ile müziksel çalma alanı puanları arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır. Müziksel işitme-yazma alanı puanları ile müziksel söyleme alanı puanları arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır. Müziksel çalma alanı puanları ile müziksel söyleme alanı puanları arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Bu durum; bir puan türü arttıkça, diğer puan türünün de arttığı anlamına gelmektedir. Ayrıca müziksel çalma alanı puanlarındaki veya müziksel söyleme alanı puanlarındaki başarının %53'ü diğer puan türüyle açıklanabilir. Yerleştirme puanları ile müziksel işitme-yazma alanı puanları arasında orta düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Yerleştirme puanlarındaki başarının %44'ü müziksel işitme-yazma alanı puanları ile açıklanabilir

Yerleştirme puanları ile müziksel çalma alanı puanları arasında orta düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Adayların yerleştirme puanlarının %38'inin müziksel çalma alanı puanları ile açıklanabileceği söylenebilir. ÖYSP'nin hesaplanmasında müziksel işitme-yazma alanı puanının müziksel çalma alanı puanına göre daha fazla ağırlığı olmasına karşın, ilişki düzeyleri göz önüne alındığında müziksel çalma alanı puanlarının bu düzeyde olması dikkat çekicidir. Ayrıca müziksel çalma alanı puanlarında olduğu gibi, müziksel işitme-yazma alanı puanları ile yerleştirme puanları arasındaki korelasyon sadece ikinci aşama sınavına giren adaylar üzerinden incelendiğinde, anlamlı bir ilişki olduğu, müziksel çalma puanı ile karşılaştırıldığında daha zayıf bir düzeyde ilişki olduğu görülmektedir.

Yerleştirme puanları ile müziksel söyleme alanı puanları arasında müziksel işitme-yazma ve müziksel çalma alanı puanlarına göre daha zayıf düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Determinasyon katsayısı dikkate alındığında, yerleştirme puanlarındaki başarının %10'u müziksel söyleme alanı puanları ile





açıklanabilir. Yerleştirme puanları ile ilişki durumlarına göre müziksel çalma ve müziksel söyleme alanları karşılaştırmalı bir biçimde incelendiğinde; iki alanın da performans gerektiren alanlar olması ve ÖYSP üzerindeki ağırlıklarının (%25) eşit olmasına karşın, müziksel söyleme alanının yerleştirme puanları ile korelasyon düzeyinin müziksel çalma alanına göre daha düşük düzeyde olması dikkat çekici bir durum olarak görülebilir.

Müzik yeteneğinin anlık ölçülmesinden dolayı, adayların sınav günü psikolojik yapıları, kaygı ve heyecanları göz önünde bulundurulmalıdır. Birinci aşama sınavını geçemeyen bazı adayların ikinci aşama sınavında çalgı ve ses alanlarından daha yüksek puan toplayabileceği göz ardı edilmemelidir. Ölçmenin geçerlik ve güvenilirliğinin artırılması bakımından, ikinci sınava alınacak adayların sayılarının artırılması ya da belirlenecek bir taban puana göre alınmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

#### KAYNAKÇA

- Atalay H. (1999). *İngilizce – Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu (TDK) Yayınları.
- Atak Y. A. (2003). *Müziksel Yeteneğin Ölçümü*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. (7. Basım). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Boyle, J. David and Radocy, Rudolf E. (1987). *Measurement and Evaluation of Musical Experiences*. New York: Schirmer Books.
- Cafoğlu, Z. (1996). *Eğitimde Toplam Kalite*, Avni Akyol-Ümit kültür ve Eğitim Yayınları, İstanbul, 1996
- Cooper Cutting, J. (2010). SPSS: Descriptive Statistics [İnternet – 10.03. 2011  
<http://psychology.illinoisstate.edu/jccutti>]
- Colwell, R. (1979). *Silver Burdett Music Competency Tests (Teacher's Guide Books 1-6)*. New Jersey: Silver Burdett Company.
- Efe, İ. (2006). *Türkiye'deki Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Uygulanan Giriş Sınavlarındaki Farklı Ölçme Yaklaşımlarının İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gordon, Edwin E. (1979,1986). *Primary Measures of Music Audiation (Kindergarten-Grade 3) and the Intermediate Measures of Music Audiation (Grade 1-Grade 6)*. Chicago: G.I.A. Publications.
- Kılavuz (2010). İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı 2010–2011 Eğitim-Öğretim Yılı Ön Kayıt ve Yetenek Sınavları Kılavuzu.
- Karasar, N. (1995). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (7. Basım), Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.
- Kuzgun, Y. (2003). *Meslek Rehberliği ve Danışmanlığına Giriş*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kwalwasser, J. (1927). *Tests and Measurements in Music*. Boston-New York: C. C. Birchard and Company.
- Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (2010). *Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu*. Ankara: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM).
- Seashore, C. (1915). *The Measurement of Musical Talent*. New York: Schirmer Books.
- Tarman, S. (2002). *Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Giriş Müzik Yetenek Sınavlarının Geçerlik ve Güvenirlik Yönünden İncelenmesi ve Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi: Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar-Türkiye'deki Durum*. (3. Basım). Ankara: Evrensel Müzikevi-Önder Matbaacılık.





**COMPARISON OF FIELD AND PLACEMENT SCORES  
IN THE TALENT EXAMINATIONS OF MUSIC  
TEACHER TRAINING PROGRAMS  
(Example of the İnönü University)**

*Assoc.Prof.Dr.Hasan ARAPKİRLİOĞLU*  
*İnönü University Turkey*  
*hasanjazz@hotmail.com*

*M.A. Kübra Dilek TANKIZ*  
*Teacher of Music, Turkey*  
*dtankiz@hotmail.com*

**Extended Abstract**

**Problem/Purposes:** In Turkey, institutions and organizations of music education show differences in terms of their purposes. Along with the music education given at three different levels- formal, common and professional-, students are also chosen by special talent examinations particularly in the field of professional music education. Conservatories, faculties of fine arts (musicology, music Technologies) and faculties of education (music teaching programmes) can be shown as the institutions electing students by special talent examinations. The aim of the professional education given in the programmes within the field of music by related institutions is to educate music educators, music researchers, and artists that perform music -in other words- music performers and to bring them into our countries' educational and artistic life. At the same time, even though the special talent examinations made in these institutions differs according to the aims of institutions and levels of sub-tests, they're fundamentally similar. For example; fields of musical hearing, musical playing and musical singing constitute the basic elements of special talent examinations in every institution. Fields of musical writing and reading could be added to these fields.

**Methods:** The data used in the study were attained by taking all the permissions necessary from the deanery of the faculty of education. The process of obtaining the data consisted of two different phases. The first phase was to compose a "Personal Information Form" and to apply this form to the students. The second phase was to obtain the applicants' examination scores from the related unit of the Deanery of the Faculty of Education of İnönü University. The data related to these scores were examined graphically by checking out their bell shaped curves. In second phase; Kolmogorov-Smirnov test results were examined by also checking out the Skewness and Kurtosis values of the data. After the normal ranges of the scores were examined, "arithmetic means and standard deviations" were calculated and visualised by means of histograms. Since the musical performance and singing scores of the students were taken into account only in the 2nd stage of the examination, in evaluating the relationships between the scores and in the test looking for significance of difference according to independent variables, statistical calculations were only performed on the entrants passed through the 2nd phase)  $n=65$  as the data group. Since the scores didn't deviate extremely from the normal range, in determining the relationships among the four score types, Pearson correlation coefficient ( $r$ ) -which is a parametric test used in relational screening models- was utilised (Büyüköztürk, 2007:31).

**Findings:** When the range curves of the scores were examined, it was found that there wasn't any extreme skewness. In the special talent examination, aside from the AOBP and YGS scores, the highest arithmetical mean among the score types which are fundamental for the placement was found as ( $\bar{x}$ ) 65.25 in the field of musical performance ( $ss=16.18$ .) Besides, it was detected that, scores in the field of musical singing is proximal to the scores in the field of musical performance with the values of an arithmetic mean at ( $\bar{x}$ ) 60.41 and standard deviation at ( $ss$ ) 12.41. The fact that the scores in the field of musical performance and singing were higher than the scores in the field of musical writing could be explained with the fact that only the applicants who could be able to pass through the second phase of the examination have them. At the end, these applicants elected the others by being more successful in the first phase of the examination. For this reason, it was considered normal to encounter with a result like this. Arithmetic means of the scores ( $Sd=24.75$ ) in the field of musical hearing and writing were found as ( $\bar{x}$ ) 34.42, and in the placement scores ( $sd=24.75$ ) it was found as ( $\bar{x}$ ) 99.64. If it's considered that The





placement score of the last applicant who passed the examination, -in other words the 30th candidate was (145.54) and the arithmetical means of the placement scores was ( $\bar{x}=99.64$ ), it could be seen that there was a significant difference between the scores. No significant relationship was found between the scores in the field of musical hearing-writing and musical performance.

No significant relationship was found between the scores in the field of musical hearing-writing and musical singing. A significant, high level and positive relationship was found between the scores in the field of musical performance and the scores in the field of musical singing ( $r=.73$ ,  $p<.01$ ). That means if a type of score increases, the other type of score increases as well. Besides, the 53% of the success rate of the scores in the field of musical singing could be explained with the other type of score. A significant, mid-level and positive relationship was found between the placement scores and the scores in the field of musical hearing-writing ( $r=.62$ ,  $p<.01$ ). The 44% of the success rate of the placement scores could be explained with the scores in the field of musical hearing-writing ( $r^2=.44$ ). A significant, mid-level and positive relationship was found between the placement scores and the scores in the field of musical performance ( $r=.62$ ,  $p<.01$ ). It could be said that the 38% of the success rate of the placement scores could be explained with the scores in the field of musical performance ( $r^2=.38$ ).

It's noticeable that the scores in the field of musical performance were at this level, inspite of the fact that the scores in the field of Musical hearing-writing were more weighted in percentage than the scores in the field of performance in calculating the OYSP. Besides just as it happened with the scores in the field of musical performance, when the correlation between the scores in the field of musical hearing and writing and the placement scores examined in terms of the candidates in the second phase, it was detected that the relationship is at the level of  $r=.49$ . ( $p<.01$ ). A relationship on a weaker level is seen when it's compared with the scores in the field of musical performance. A significant, and positive relationship on a weaker level was found between the placement scores and the scores in the field of musical singing than the relationship between the scores in the field of musical hearing-writing with the scores in the field of musical performance. When the determination factor was taken into consideration it could be said that the 10% of the success rate of the placement scores could be explained with the scores in the field of musical singing ( $r^2=.10$ ). When the fields of musical performance and musical singing were comparatively examined; despite the fact that either fields required performance and they weighted equally in terms of their percentages in OSYP (25%), it could be considered as a noticeable situation that the correlation level of the field of musical singing with the placement scores ( $r=.33$ ,  $p<.01$ ), were lower than the field of musical performance ( $r=.62$ ,  $p<.01$ ).

**Recommendations:** Since the musical talent could be measured momentarily, the applicants' psychological situations, levels of anxiety and nervousness have to be taken into account. And it should be remembered that, some of the applicants who couldn't pass the 1st stage could have had higher scores in the fields of musical singing and performance. It is thought that, increasing the number of the applicants who could take the 2nd phase of the examination or electing the applicants by using a predetermined base-score could be beneficial in respect to increasing the validity and reliability of the measurement.

**Keywords:** Musical talent examinations, Talent examinations, Field scores in music, Placement score

